

Anonymizovaná verze

Překlad

C-290/19 – 1

Věc C-290/19

Řízení o předběžné otázce

Datum doručení:

9. dubna 2019

Předkládající soud:

Krajský soud Trnava (Slovensko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

12. března 2019

Žalobce:

RN

Žalovaná:

Home Credit Slovakia a.s.

[omissis]

[číslo věci]

USNESENÍ

Krajský soud v Trnavě [omissis] [jména soudců] ve sporu žalobce: RN, [omissis] [datum narození, přesná adresa] Šaštín – Stráže, zastoupeného JUDr. Vladimírem Sidorem, advokátem, Hlohovec, proti žalované Home Credit Slovakia, a.s., [omissis] [identifikační číslo, přesná adresa] Piešťany, zastoupené advokátní kanceláří GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Trenčín, o [zaplacení] 1932,10 eur s příslušenstvím

rozhodl:

Podle § 162 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 378 Civilního sporového poriadku (občanský soudní řád) se řízení přerušuje a Soudnímu dvoru Evropské unie se předkládají tyto otázky:

Má být čl. 10 odst. 1 písm. g) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS vykládán v tom smyslu, že smlouva o spotřebitelském úvěru odpovídá požadavku uvedenému v tomto ustanovení, pokud roční procentní sazba nákladů v ní není uvedena jako přesný procentní údaj, ale jako rozpětí dvou údajů (od - do)?

Odůvodnění

- 1 Tomuto soudu bylo k rozhodnutí předloženo odvolání žalobce proti rozsudku Okresného soudu Senica (okresní soud v Senici) [*omissis*] [číslo věci] ze dne 21. března 2018, kterým tento soud zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal od žalované zaplacení 1932,10 eur s úroky z prodlení jak bezdůvodného obohacení. Toto bezdůvodné obohacení žalované mělo vzniknout tak, že žalobce splácel žalované spotřebitelský úvěr z úvěrové smlouvy. Tato smlouva však neobsahovala všechny zákonem požadované náležitosti, a proto měl být úvěr jí poskytnutý považován za bezúročný a bez poplatků a žalobce tak měl žalované splatit pouze jistinu tohoto úvěru. Jelikož však žalobce v mezích žalované zaplatil o 1932,10 eur víc než je jistina, požaduje po ní zaplacení této částky.
- 2 Soud prvního stupně vycházel ze skutkového stavu, který nebyl v odvolání zpochybněn, nebyl ani sporným mezi stranami a lze jej shrnout následovně: Dne 4. března 2013 byla mezi žalobcem jako dlužníkem a žalovanou jako věřitelkou uzavřena úvěrová smlouva [*omissis*] [číslo smlouvy]. V ní je kromě jiného uvedeno, že žalovaná poskytuje žalobci bezúčelový úvěr v celkové výši 3359,14 eur, výše měsíční splátky činí 89,02 eur, počet splátek je 60, roční úroková sazba je 19,62 % a roční procentní sazba nákladů (RPSN) se pohybuje od 21,5 % do 22,4 %. Dále bylo uvedeno, že „přesná hodnota RPSN je závislá na datu poskytnutí úvěru a klient souhlasí s tím, že přesnou výši RPSN mu věřitelka oznámí po poskytnutí úvěru“. Dále jsou ve smlouvě uvedeny termíny splatnosti splátek, z nichž první je splatná po uplynutí jednoho měsíce od data poskytnutí úvěru a každá další je splatná 15. den v kalendářním měsíci, přičemž lhůta splatnosti úvěru je 60 měsíců. Dopisem ze dne 2. července 2017 žalovaná potvrdila žalobci, že úvěr splatil v celém rozsahu; celkem žalobce žalované za tento úvěr zaplatil 5291,24 eur.
- 3 Soud prvního stupně dospěl k závěru, že úvěr poskytnutý žalobci žalované je spotřebitelským úvěrem ve smyslu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotřebitelských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľ, ve znění účinném ke 4. září 2013 (zákon o spotřebitelských úverech a jiných úverech a půjčkách pro spotřebitele, dále jen „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a úvěrová smlouva [*omissis*] [číslo smlouvy] obsahuje všechny údaje, které vyžaduje § 9 odst. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. S odkazem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 9.

listopadu 2016 ve věci C-42/15, *Home Credit Slovakia v. Bíróová*, uvedený soud konstatoval, že smlouva nemusí obsahovat přesné kalendářní termíny jednotlivých splátek[,] ani přesný termín konečné splatnosti úvěru, ani přesné rozdělení jednotlivé splátky na část, kterou se splácí jistina a kterou se splácí úrok. Rovněž uvedl, že RPSN nemusí být ve smlouvě uvedena jednoznačně jedním konkrétním číslem, přičemž by bylo nepřiměřené postihovat žalovanou věřitelku tím, že se úvěr bude považovat za bezúročný a bez poplatků pouze proto, že RPSN je uvedena rozpětím dvou údajů (od - do). Soud prvního stupně proto dospěl k závěru, že úvěr nelze považovat za bezúročný a bez poplatků a že se žalovaná bezdůvodně neobohatila, když od žalobce přijala splátky tohoto úvěru v celé částce dohodnuté v úvěrové smlouvě.

- 4 Žalobce ve svém odvolání vznáší celou řadu námitek, které však předkládající soud nepovažuje za relevantní ve vztahu k položené předběžné otázce. Týkají se totiž otázky, zda smlouva musí obsahovat podrobné rozčlenění jednotlivých splátek na jistinu a úroky a zda ve smlouvě musí být uvedeno přesné datum (termín) konečné splatnosti úvěru. V této části předkládající soud vychází z toho, že na tyto právní otázky výkladu směrnice 2008/48/ES již Soudní dvůr podal odpověď ve svém rozsudku ze dne 9. listopadu 2016 ve věci C-42/15, *Home Credit Slovakia v. Bíróová*, takže v této části jde o věc objasněnou (*acte éclair[ée]*). Žalobce však nesouhlasí s názorem soudu prvního stupně, že podle § 9 odst. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. postačí, když je RPSN ve smlouvě uvedena jako rozpětí. Takový výklad podle jeho názoru odporuje tomuto ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z., který požaduje, aby spotřebitel měl právo získat jasnou konkrétní informaci o RPSN vypočítané na základě údajů platných v době uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru. Tento názor podporuje také rozhodnutími několika krajských soudů ve Slovenské republice. Tvrdí proto, že smlouva neobsahuje tuto podstatnou náležitost uvedenou v § 9 odst. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z., takže úvěr je bezúročný a bez poplatků a žalovaná je povinna žalobci vrátit částku, kterou zaplatil nad rámec jistiny úvěru.

II. Právo EU a vnitrostátní právo

- 5 Při úvaze o položení předběžných otázek předkládající soud vycházel zejména z bodů 19 a 31 odůvodnění a čl. 3 písm. i), čl. 4 odst. 2 písm. c), čl. 5 odst. 1 písm. g) a čl. 10 odst. 1 písm. g) a článku 19 směrnice 2008/48/ES, jakož i z části II její přílohy I. Z důvodu stručnosti se upouští od doslovné citace těchto ustanovení, jelikož jsou Soudnímu dvoru známa.
- 6 Směrnice 2008/48/ES byla do právního řádu Slovenské republiky provedena zákonem č. 129/2010 Z. z. o spotřebitelských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v čase podpisu zmluvy medzi žalobcom a žalovanou. V projednávané věci jsou relevantní tato jeho ustanovení (ve znění účinném k 4. září 2013):

Ustanovení § 1 odst. 2 zní:

2) Spotřebitelským úvěrem se pro účely tohoto zákona rozumí dočasné poskytnutí peněžních prostředků na základě smlouvy o spotřebitelském úvěru ve formě půjčky, úvěru, odložené platby nebo obdobné finanční podpory poskytnuté věřitelem spotřebiteli.“

§ 9 odst. 2 písm. k) a l) zní:

„2) Smlouva o spotřebitelském úvěru [...] musí obsahovat tyto náležitosti: [...]

j) roční procentní sazbu nákladů a celkovou částku splatnou spotřebitelem, vypočtené na základě údajů platných v okamžiku uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru; uvedeny musí být veškeré předpoklady použité pro výpočet této roční procentní sazby nákladů;

Ustanovení § 11 odst. 1 zní:

„1 Poskytnutý spotřebitelský úvěr se považuje za bezúročný a bez poplatků, pokud

a) smlouva o spotřebitelském úvěru [...] neobsahuje náležitosti podle § 9 odst. 2 písm. a) až k) [...].“

7 Kromě toho je ve věci relevantní ustanovení § 451 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. ve znění pozdějších předpisů) (občanský zákoník), které v podstatné části zní:

„1) Kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat.

2) Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu [...].“

III. Relevance otázky a důvod jejího předložení

8 Předkládající soud má v projednávané věci rozhodnout o nárocích žalobce na vydání bezdůvodného obohacení podle § 451 Občianskeho zákonníka. Podle tvrzení žalobce získala žalovaná toto bezdůvodné obohacení tím, že žalobce splatil všechny splátky úvěru podle úvěrové smlouvy [omissis] [číslo smlouvy] v celkové výši 5 291,24 eur. Tato úvěrová smlouva však měla být bezúročná a bez poplatků podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z., takže žalovaná měla mít vůči žalobci nárok pouze na vrácení jistiny úvěru 3 359,14 eur. Pokud tedy žalovaná přijala plnění i pro účely zaplacení úroků a poplatků, na které podle zákona neměla nárok, získala plnění bez právního důvodu, resp. plnění z neplatného právního úkonu, kterou je podle § 451 Obč. zák. povinna žalobci vydat. Důvodem, proč se má úvěr považovat za bezúročný a bez poplatků, spočívá podle názoru žalobce kromě jiného v tom, že v úvěrové smlouvě [omissis] [číslo smlouvy] je uvedena roční procentní sazba nákladů pouze jako rozpětí dvou hodnot (od - do), což je údajně v rozporu s § 9 odst. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. Závěr, zda úvěrová smlouva [omissis] [číslo smlouvy] odpovídá těmto

požadavkům zákona a žalovaná měla tedy nárok na úroky a poplatky z něj, závisí na výkladu citovaného ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z., kterým byl proveden čl. 10 odst. 1 písm. g) směrnice 2008/48/ES. Podle názoru předkládajícího soudu je tedy pro rozhodnutí v této věci nezbytné rozhodnutí o výkladu směrnice 2008/48, jak stanoví čl. 267 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. Výklad směrnice jakožto aktu orgánu Evropské unie spadá ve smyslu čl. 267 odst. 1 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie do pravomoci Soudního dvora Evropské unie.

- 9 Roční procentní sazba nákladů (RPSN) je podle judikatury Soudního dvora důležitý údaj při rozhodování spotřebitele, podle kterého posuzuje jednak různé nabídky úvěrů, ale také samotný rozsah svého budoucího závazku (usnesení Soudního dvora ve věci C-76/10, *Pohotovost' v. Korčkovská*). Význam tohoto údaje lze vyvodit i z bodu 19 odůvodnění směrnice 2008/48/ES, který sleduje zajištění průhlednosti právě sjednocením postupu výpočtu RPSN a předpokladů, z nichž se má při tom vycházet. Pro tento účel zavádí článek 19 směrnice 2008/48/ES ve spojení s přílohou I podrobný postup výpočtu RPSN, jakož i podrobný seznam těchto předpokladů. Již z uvedených ustanovení lze podle předkládajícího soudu vyvodit, že směrnice 2008/48/ES pod pojmem „roční procentní sazba nákladů“ rozumí jeden konkrétní číselný údaj. Právě proto, že výše RPSN závisí na datu čerpání úvěru a datu jednotlivých splátek, může dojít k rozdílům ve výpočtu RPSN podle toho, kdy bude úvěr čerpán. Právě těmto problémům směrnice 2008/48/ES čelí tím, že v části II přílohy I upravuje celou řadu předpokladů, které se v takovém případě mají použít a jejichž cílem je stanovit datum čerpání úvěru a datum splátek na určité konkrétní datum. To odpovídá také znění čl. 10 odst. 2 písm. g) směrnice 2008/48/ES, podle něhož musí být ve smlouvě uvedena RPSN „vypočtená v okamžiku uzavření úvěrové smlouvy“. Znění citovaných ustanovení tak podle předkládajícího soudu svědčí pro závěr, že směrnice 2008/48/ES vyžaduje uvedení RPSN jako konkrétního číselného údaje vypočteného v okamžiku uzavření smlouvy za použití předpokladů uvedených v části II přílohy I, a nikoli jako rozpětí dvou hodnot (od - do).
- 10 Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 6. února 2019 uvádí, že úvěrová smlouva [omissis] [číslo smlouvy] byla uzavřena na základě telefonické dohody žalované se žalobcem a žalobci bylo poskytnuto 35 dní na rozhodnutí, zda s návrhem úvěrové smlouvy souhlasí či nikoli. Žalovaná proto nedokázala přesně určit dobu poskytnutí finančních prostředků. Tento argument však předkládající soud nepovažuje za přesvědčivý, jelikož právě v těchto případech přichází v úvahu uplatnění předpokladů uvedených v části II přílohy I, např. předpokladu uvedeného v písm. a), c) nebo f). Samotná okolnost, že doba čerpání úvěru není jasná, ještě neznamená, že není třeba uvést jednu hodnotu RPSN.
- 11 Ze směrnice 2008/48/ES je dále možné vyvodit, že taxativně vymezuje případy, kdy je možné uvést RPSN jinak než přesným číslem, jakož i případy, kdy není možné RPSN určit. Z čl. 19 odst. 5 směrnice 2008/48/ES totiž vyplývá, že pokud nelze pro výpočet RPSN použít ani předpoklady uvedené v části II přílohy I, ani v

článek 19, je Komise oprávněna právními předpisy v přenesené působnosti doplnit nebo upravit tyto předpoklady. Podobně čl. 5 odst. 1 písm. g) směrnice 2008/48/ES upravuje případ, kdy se RPSN může za určitých okolností měnit, a pro tento případ výslovně umožňuje (a ukládá) věřiteli uvést, že určité jiné mechanismy čerpání úvěru mohou vést k vyšší RPSN. Tato úprava by byla zbytečná, kdyby bylo přípustné určit RPSN jako rozpětí dvou hodnot, jelikož v takovém případě by stačilo tuto „vyšší RPSN“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. g) uvést jako horní hranici a nebylo by zapotřebí upozorňovat na možnosti jejího zvýšení. Také to svědčí ve prospěch závěru, že směrnice 2008/48/ES pod pojmem RPSN rozumí určitou konkrétní hodnotu a nikoli rozpětí a výslovně upravuje postupy řešení situací, pokud není možné RPSN skutečně stanovit. Tyto postupy pak nelze obcházet tím, že se RPSN s odkazem na údajnou nemožnost určit její přesnou hodnotu určí pouze rozpětím (od - do). V čl. 10 odst. 2 písm. i) směrnice 2008/48/ES podobná možnost (upozornit na možnost zvýšení nebo snížení RPSN) upravená není, a toto ustanovení naopak vyžaduje uvedení konkrétní RPSN. Podle předkládajícího soudu je tedy opodstatněný závěr, že určení RPSN rozpětím dvou hodnot (od - do) nespĺňuje požadavek čl. 10 odst. 2 písm. i) směrnice 2008/48/ES.

IV. Závěr

- 12 Na základě výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že v projednávané věci je třeba předložit Soudnímu dvoru Evropské unie žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Z tohoto důvodu postupem podle [omissis] [odkaz na vnitrostátní procesní ustanovení] článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie řízení přerušil a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku. Po doručení rozhodnutí Soudního dvora bude soud v řízení pokračovat [omissis] [odkaz na vnitrostátní procesní ustanovení].
- 13 [omissis] [informace, že senát přijal toto rozhodnutí jednomyslně a odkaz na vnitrostátní procesní ustanovení]

[omissis] [poučení o nemožnosti podat opravný prostředek]

V Bruselu dne 12. března 2019.

[omissis] [jména soudců a soudní úřednice]